TARBIYA 1

BAXT VA MUVAFFAQIYAT SIRLARI

Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining
1-sinf o‘quvchilari uchun darslik

O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi
tomonidan tavsiya etilgan

G‘afur G‘ulom nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyi
TOSHKENT – 2020

http://ziyoportal.uz

UO‘K 17(075.2)
KBK 87.7ya71
T 23

Ismatova Nargiza, Ro‘ziyeva Dilnoz, Islomov Zohidjon, Rahimjonov Durbek, Sattorov Shuhrat, Zamonov Zokir, Mahmudov Obiddin, Zokirova Sevara, Madaliyeva Sevara, Shermuhamedova Saodat, Akkulova Saodat, Mo‘minova Laylo, Xolmuhamedova Nilufar

Mas’ul muharrirlar:

Z. Islomov – filologiya fanlari doktori, professor.
D. Kenjayev – tarix fanlari nomzodi.

Taqrizchilar:

M. Quronov – Respublika Ma’naviyat va ma’rifat markazi rahbari o‘rinbosari;
R. Jabborov – Davlat tilini rivojlantirish masalalari bo‘yicha “O‘zbekkino” MA Bosh direktori maslahatchisi;
Z. Jabborova – Respublika ta’lim markazi “Ijtimoiy fanlar” bo‘limi metodisti;
F. Karimova – Toshkent shahar Chilonzor tumani 281-umumta’lim maktabining boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi;
L. Gaynutdinova – Respublika tashxis markazi direktori.

Respublika maqsadli kitob jamg‘armasi mablag‘lari hisobidan chop etildi

N. Ismatova va b.
Tarbiya: 1-sinf o‘quvchilari uchun darslik. 1-nashr. – T.: G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2020. – 64 b.

UO‘K 17(075.2)
KBK 87.7ya71

ISBN 978-9943-6113-5-1

© N. Ismatova va boshqalar.
© G‘afur G‘ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2020

http://edu.portal.uz

Assalomu alaykum, qadrli bolajonlar!

Mana Siz dunyo imoratlarining eng go‘zali bo‘lgan maktab ostonasiga qadam tashladingiz. Qadamingiz qutlug‘ bo‘lsin!

Bu yerda mehribon ustozlardan ilm o‘rganasiz, tengdoshlaringiz bilan do‘stlashasiz, o‘z oldingizga ezgu maqsad qo‘yasiz va unga intilib yashaysiz.

Maktab Sizga bilim beradigan, orzu-maqsadlaringizga erishishga ko‘maklashadigan muqaddas maskandir.

Oldinda sizni ilmlar olami kutmoqda. Sizning mustaqil fikr yuritib, jonajon O‘zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo‘lib voyaga yetishingizga ishonamiz!

Omad yor bo‘lsin!

Mualliflar jamoasi

YO‘L KO‘RSATKICHLARI

1-MAVZU: VATAN ISHONCHI

Men birinchi sinfga borganimda dadam menga G‘afur G‘ulomning she’rini o‘qib bergandilar:

Sen bu kun sinfda shod yurak bilan
Sinov navbatini kutib turasan.
A’lo mamlakatning a’lo farzandi,
Bilib qo‘yki, seni Vatan kutadi!

Ijodiy faoliyat

1. Bugun qanday bayram?
2. Sizni yana kimlar birinchi sinfga qadam qo‘yganingiz bilan tabrikladi?
3. Prezidentimiz Sizga qanday tilak bildirdilar?
4. Maktabga nima uchun kelganingizni bilasizmi?

2-MAVZU: SALOMLASHISH ODOBI

Odamlarga salomatlik va tinchlik nima uchun kerak, deb o‘ylaysiz?

Salomlashish insonlar orasida mehr-oqibat va do‘stlik tuyg‘ularini paydo qiladi.Chunki salom berish orqali insonlar bir-birlariga salomatlik va tinchlik tilaydilar.

Salomlashish qoidalari:

Bolalar ertalab yuz-qo‘llarini yuvib bo‘lgach, ota-onalariga va o‘zidan kattalarga salom beradilar.

Xonaga kirgan odam xonadagilarga salom beradi.

Yurib ketayotgan odam o‘tirgan odamga salom beradi.

Odobli bola doim tabassum bilan: “Assalomu alaykum”, – deb salom beradi.

Oila davrasida

1. Rasmlarga nom qo‘ying.
2. Kattalar yordamida ularning ketma-ketligini aniqlang va raqamlar bilan birlashtiring.
3. Birinchi qaysi rasmdan boshlar ekansiz?

1 2 3 4 5

3-MAVZU: MENING ORZUM

Daftaringizga orzular zinasini chizing. Zinaning har bir pog‘onasiga nom bering.

Oila davrasida har bir pog‘onani egallash uchun nima qilishingiz kerakligi haqida suhbatlashing.

4-5-MAVZU: BILIM OLISH SIRLARI

Bolalar, muvaffaqiyat va imkoniyatlar eshigini qanday kalit bilan ochishimiz mumkin?

– darslarga o‘z vaqtida kelish;
– vazifalarni sifatli bajarish;

– savol berishdan qo‘rqmaslik;
– ustozni diqqat bilan tinglash;
– darslarni takrorlash;

– do‘stlar bilan hamkorlik qilish;

– o‘ng qo‘l qoidasiga rioya qilish.

Donoxon, sen ustozlar haqida she’r bilasanmi?
Ustoz, sizga ta’zim!
Haq yo‘linda kim senga bir harf o‘qitmish ranj ila,
Aylamak bo‘lmas ado, oning haqin yuz ganj ila.
Alisher Navoiy

Oila davrasida

1. Buratinoning sarguzashtlarini ota-onangiz bilan birga tomosha qiling.
2. Sabr-bardosh va tirishqoqlik bilan bilim olishga intiladigan ertak qahramonlarini eslang.
3. Keyingi darsga o‘zingiz sevgan ertak qahramonlari haqidagi kitoblarni olib keling.

6-MAVZU: MAKTABIM – GULSHANIM

Bolalar, keling, maktabimiz bo‘ylab sayohat qilamiz.

Sinfxonalari yorug‘ va chiroyli. Oshxonamiz ham bor.

Kutubxonamizda qiziqarli kitoblar ko‘p.

Maktab sport zalida sog‘lig‘imizni mustahkamlaymiz.

Faollar zalida o‘tkaziladigan tadbirlarda iqtidorimizni namoyon qilamiz.

Bilimli bo‘lish eng fazilatli ish, chunki u baxt-saodat eshigining kalitidir.

Bolalar, bizning maktabimiz bilan tanishdingizmi?

Maktabimizda bizning bilim olishimiz uchun barcha sharoitlar yaratilgan.

Shuning uchun bizning maktabimiz ozoda va tartibli.

Siz-chi, maktabingizni qanday saqlayapsiz?

Biz maktabda quyidagi tartib-qoidalarga amal qilamiz:

salomlashish;

kech qolmaslik;

xushmuomala bo‘lish;

o‘zaro hurmat;

ozodalikka rioya etish;

darsga tayyor holatda kelish;

maktab mulkini asrash;

farroshlar mehnatini qadrlash;

xonadan chiqayotganlarga yo‘l berish;

o‘ng tomon qoidasiga amal qilish;

o‘z-o‘ziga xizmat qilish.

Rasmlarni tomosha qiling. Tasvirlarda keltirilgan joylardan foydalanishning o‘ziga xos qoidalari bor.

1

2

6

Rasmlardagi joylardan qanday foydalanish kerakligini kattalardan so‘rang.

3

4

5

1. Hojatxonaga chap oyog‘ingiz bilan kiring, o‘ng oyog‘ingiz bilan chiqing.
2. Ishlatilgan qog‘ozlarni maxsus idishlarga tashlang.
3. Qo‘lingizni sovunlab yuving.
4. Hojatxonada gaplashmang.

7-8-MAVZU: MENING SEVIMLI ERTAK QAHRAMONLARIM

Hozir siz bilan ertaklar olamiga sayohat qilamiz!

* * *

Bor ekan-da, yo‘q ekan,
Och ekan-da, to‘q ekan.
Bo‘ri bakovul ekan,
Tulki yasovul ekan.
Qarg‘a qaqimchi ekan,
Chumchuq chaqimchi ekan.
G‘oz karnaychi ekan,
O‘rdak surnaychi ekan.
Toshbaqa tarozibon ekan,
Qurbaqa undan qarzdor ekan.
Qirg‘ovul qizil ekan,
Dumlari uzun ekan.
Tog‘dan tog‘ga qo‘ngan ekan,
Oyoqlari singan ekan...

Qadim zamonda bir chol bo‘lgan ekan...

Ertakning davomini rasmlarga qarab o‘zingiz ayting.

Kuch – birlikda. Hamkorlik, birdamlik, yaxshilik, mardlik, jasurlik, bilimdonlik so‘zlarini quyidagi rasmlarda berilgan qahramonlar orqali tasvirlab bering. Ushbu multfilm qahramonlarini taniysizmi?

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Ikkala suratdagi multfilm qahramonlari og‘ir vaziyatlardan qanday chiqadilar?
2. Yolg‘onchilik, ochko‘zlik qanday oqibatlarga olib kelishini ertaklarda o‘qiganmisiz?

Bilimsiz hech narsaga erishib bo‘lmaydi.

9-10-MAVZU: HAR NARSANING O‘Z O‘LCHOVI BOR

Kun tartibiga rioya qilasizmi?
Kun tartibi nima uchun kerak?
Sizning kun tartibingiz qanday?

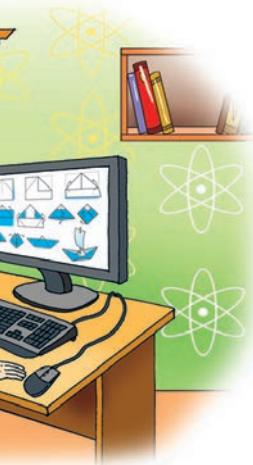

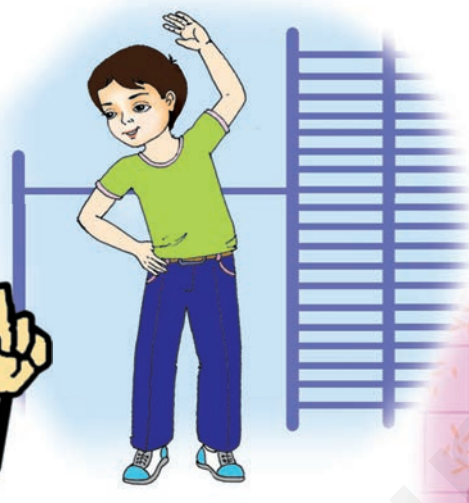
Rasmlardagi vazifalarning ketma-ketligini raqamlab chiqsangiz, kun tartibingizni bilib olamiz.

Kattalar: “Kun tartibiga rioya qilsang, vaqtingni tejaysan”, – deb aytadilar.

To‘g‘ri taqsimlanmagan vaqt uvol bo‘ladi. Chunki vaqtni orqaga qaytarib bo‘lmaydi.

Vaqtimizni tejash uchun kun tartibiga rioya qilish kerakligini bilib oldik.
Yana nimalarni tejash mumkin?

Baraka tejamkorlikdadir.

Bolalar, Orol dengizining avvalgi va hozirgi holatiga e’tibor bering! Qumlikda yotgan kemaga qarang! Suvni tejamaslik qanday oqibatlarga sabab bo‘lishi mumkinligini ko‘rdingizmi?

Har qanday isrofgar – odamlarning dushmani. Har bir tejamkor – o‘z Vatanini sevuvchi.

11-12-MAVZU: MENING MAHALLAMDA YASHASH YAXSHI

Ijodiy faoliyat

Sizning mahallangizda-chi?
Bizning mahallada...

Chiqindilarni maxsus idishlarga tashlang!

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

Ruxsat etilmagan joyga chiqindilar tashlansa, qanday oqibatlar yuz berishi mumkin?

Bilasizmi, ba’zida shunday holatlar ham yuz beradi!

Ijodiy faoliyat

1. Siz bunday ish qilmasangiz kerak?
2. Rasmga qarab voqeani izohlang.
3. Voqeaning oldini olish mumkin edimi?

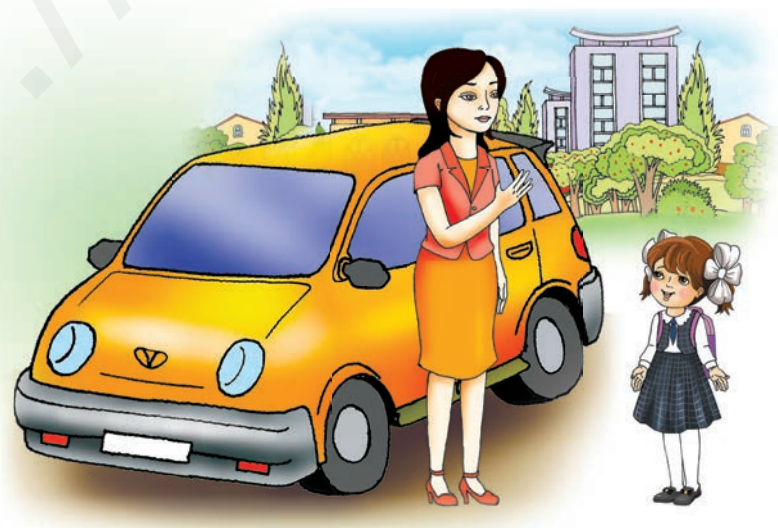

13-MAVZU: NOTANISH KISHI KIM?

Ertalab maktabga kelayotgan edim. Bir kishi qo‘limga yaltiroq qog‘ozga o‘ralgan qutichani tutqazdi. Uni maktab direktoriga olib borib berishimni iltimos qildi. “Yo‘q, bu ishga aslo rozi bo‘lma”, – tanbeh berdilar opam...

Menga esa bir ayol mashinada birga sayr qilishni taklif qildi.

Sevara maktabdan erta qaytdi. Uyining oldida kutib turgan notanish ikki ayolni ko‘rib hayron bo‘ldi.

– Isming Sevarami, onangni ismi Mohigul-a? – o‘zini yaqin olib so‘radi ayollardan biri.

– Ha! – hayron bo‘ldi Sevara.

– Bizni onang yubordi, pasportini olib berar ekansan, – dedi ikkinchi ayol...

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

Notanish kishilar shirinlik yoki shunga o‘xshash narsalar berishsa, nima qilish kerak?

Notanish odamlarga uyi, oilasi haqida ma’lumot berish mumkinmi?

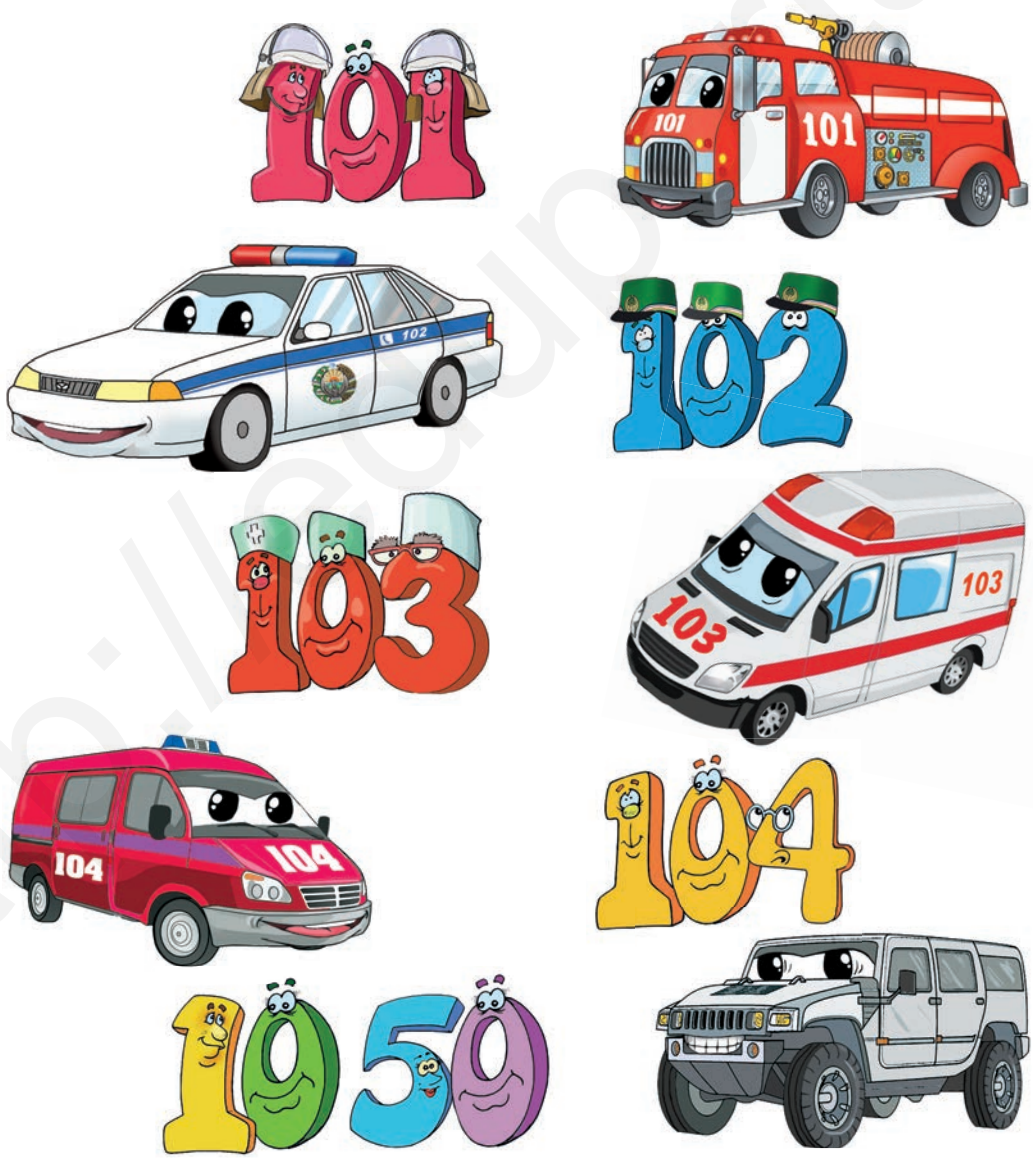
Ijodiy faoliyat

Hikoyani davom ettiring. Sevaraning o‘rnida bo‘lganingizda siz nima qilgan bo‘lardingiz?

1. Agar notanish odam sizni olib ketmoqchi bo‘lsa, bor kuchingiz bilan yordamga chaqiring. Barcha imkoniyatlar bilan qarshilik qiling.
2. Ko‘chada qoldirib ketilgan buyumlarga duch kelsangiz, o‘zingizdan kattalarga yoki ichki ishlar xodimlariga xabar bering.

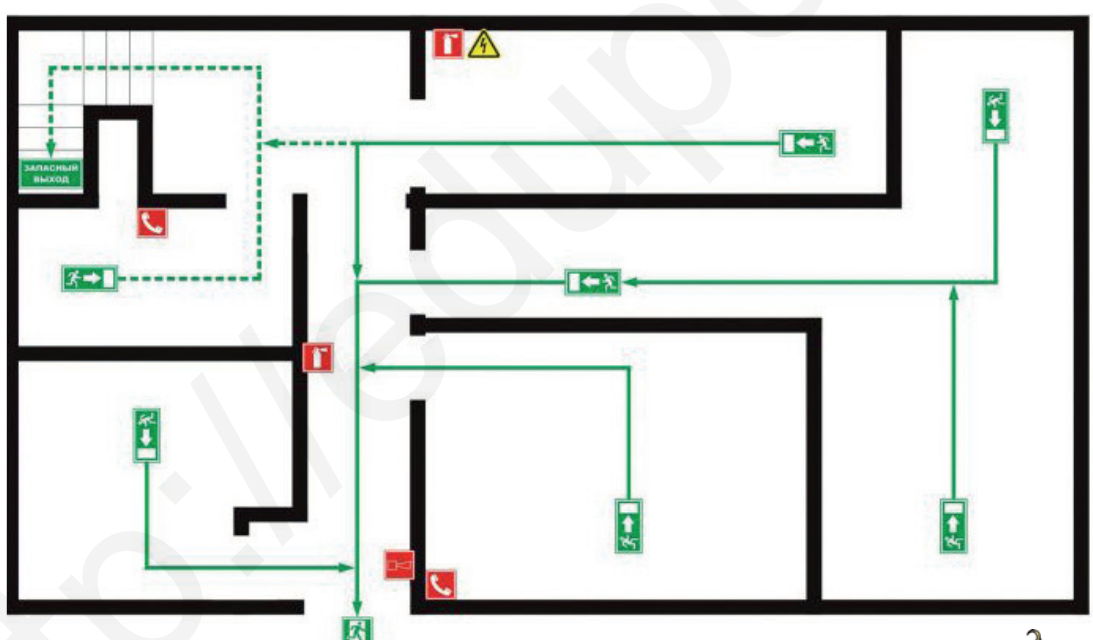
QUYIDAGI RAQAMLARNI YODLAB OLING:

14-15-MAVZU: XAVFLI VAZIYATLARDA HARAKAT QILISH

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

Xavfli vaziyatlarda qanday harakat qilish kerakligini bilasizlarmi?

XAVFLI VAZIYAT YUZ BERGANDA...

Xavfli vaziyatlarda yo‘l ko‘rsatkichlari orqali tartibli harakat qilish kerak.

Faqat o‘ng tomondan yurish kerak. Bir-biringizga xalaqit bermang!

Zilzila vaqtida harakat qilish.

Kuchli shamol vaqtida ko‘chaga chiqmang!

Sel kelganda yoki suv toshqini vaqtida yuqori va xavfsiz joyga o‘ting!

“Zukko o‘quvchi” o‘yini

O‘yinda bir nechta o‘quvchi ishtirok etishi mumkin:

Qur’a tashlanadi. Birinchi, ikkinchi, uchinchi va hokazo ketma-ketlik aniqlanadi.

O‘yin qoidalari: toshlar o‘rtaga tashlanadi.

Toshlardagi raqamlarga qarab yuriladi.

Birinchi bo‘lib tojni qo‘lga kiritgan o‘quvchi g‘olib hisoblanadi. Ikkinchi bo‘lib o‘yinni boshlagan ikkinchi, uchinchi bo‘lib boshlagan uchinchi bo‘lib kelsa, o‘yin durang bo‘ladi.

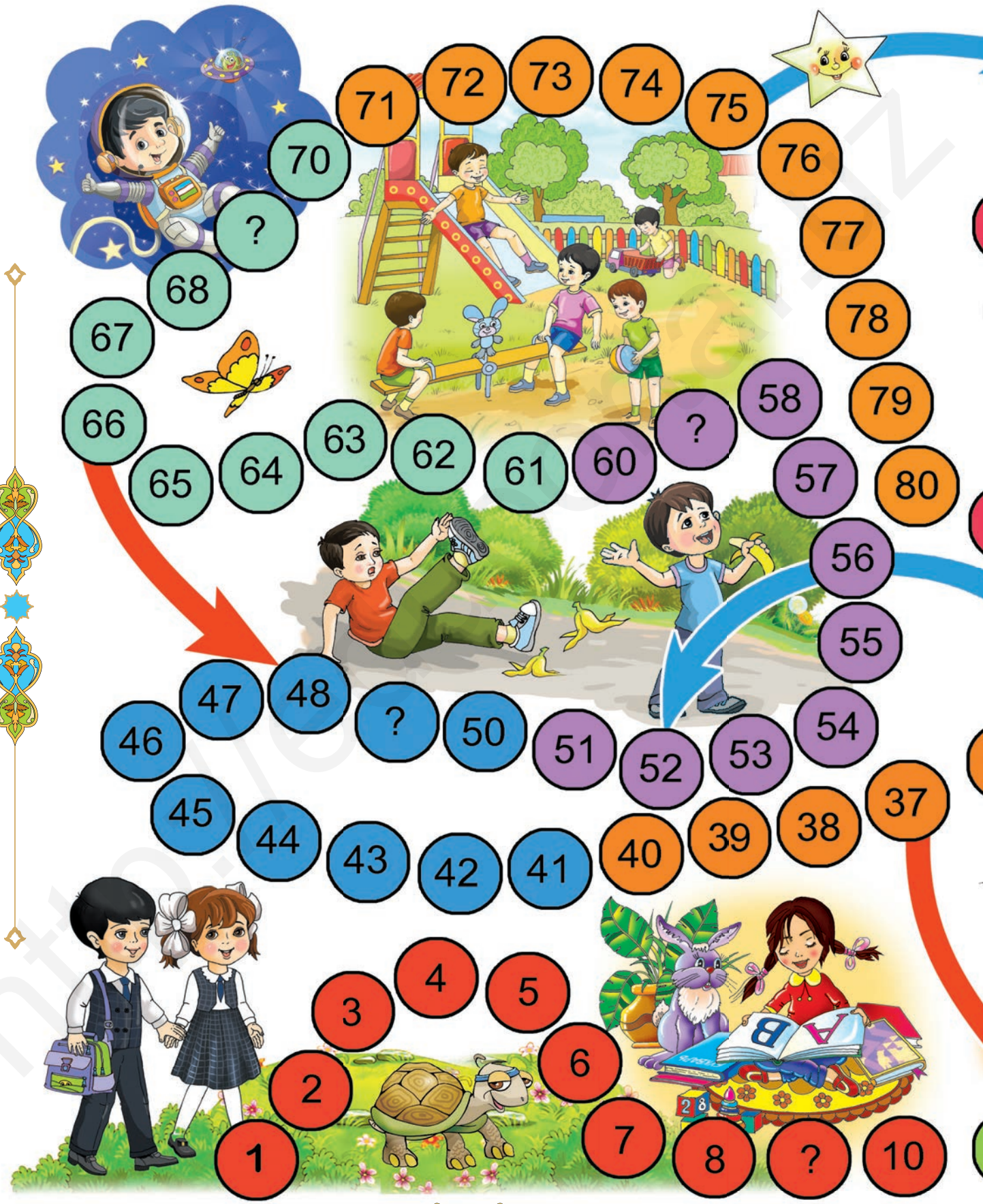

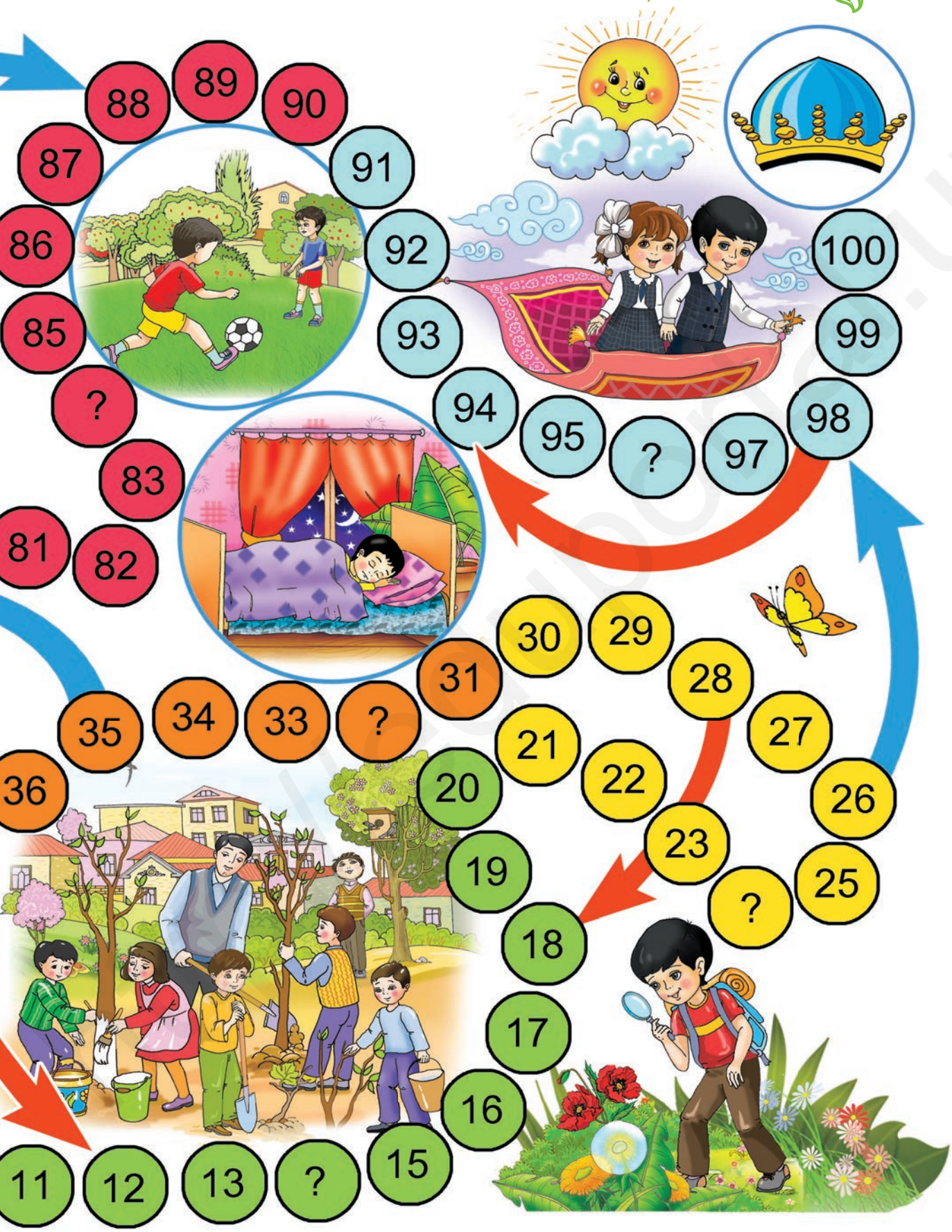
Har bir bekatda o‘qituvchining savoliga javob berish kerak bo‘ladi.

Ko‘rsatkich bo‘ylab yurish yoki ortga qaytish kerak.

http://eduportal.uz

1
2
3
4
5
6
7
8
?
10
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
?
50
51
52
53
54
55
56
57
58
?
60
61
62
63
64
65
66
67
68
?
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80

88
89
90
87
91
86
92
100
85
93
99
?
94
95
?
97
98
83
81
82
30
29
31
28
35
34
33
?
27
21
22
20
26
36
23
19
?
25
18
17
16
11
12
13
?
15

16-MAVZU: SEHRLI SO‘ZLAR

Men har kuni maktabga ketayotganimda dadajonim bilan oyijonim mendan: “Sehrli so‘zlarni unutmadingmi?” – deb so‘rashadi.

Ana shu sehrli so‘zlar yordamida mening hamma ishlarim unumli bo‘ladi. Baholarim “a’lo”, kundalik daftarimdan esa, “ota-onangga rahmat”, degan olqishlar joy oladi.

Oila davrasida

1. Siz qanday sehrli so‘zlarni bilasiz va ularni qayerda ishlatasiz?
2. Quyidagi so‘zlarni rasmlar bilan bog‘lang:
   A) assalomu alaykum; B) rahmat; D) iltimos; E) kechirasiz; F) uzr; G) mumkinmi; H) marhamat; I) labbay; J) yaxshi boring; K) oq yo‘l; L) xafa bo‘lmang; M) sog‘ayib keting.

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Oila a’zolaringiz bilan muloqotda qanday sehrli so‘zlarni ishlatasiz?
2. Ularga qanday murojaat qilasiz?
3. Murojaat qilishda “jon” qo‘shimchasini qo‘shib ishlatib ko‘ring va bunga odatlaning. Masalan: oyi+jon.

17-MAVZU: QALB OYNASI

Maktabda yomon baho oldim. Uyimizning darvozasi oldida o‘tirgan bobojonim:

– Yomon baho oldingmi? – deb so‘radilar yuzimga qarab.

– Qayerdan bildingiz? Kim aytdi? – hayron bo‘ldim.

– Har bir insonning qalb ko‘zi bo‘ladi. Kayfiyatingni ko‘zingda ko‘rdim.

Ijodiy faoliyat

1. Siz ham insonning yuziga qarab uning qalbini ko‘ra olasizmi?
2. Rasmlarga qarab o‘zingizga yaqin bo‘lgan qiyofani topishga harakat qiling.

18-19-MAVZU: TELEFONDAN FOYDALANISH QOIDALARI

Assalomu alaykum!

Meni tanidingizmi? Men Mobiljonman!

Sizga juda ko‘p ma’lumotlarni bera olaman. Lekin mening o‘yinlarimga berilib, Bilmasvoyning holiga tushmang.

Qulog‘iga telefon quloqchinlarini taqib olgan Bilmasvoy yo‘lni kesib o‘tmoqchi bo‘ldi.

Orqasidan kelayotgan avtomobil tovushini eshitmay qoldi. Haydovchi rulni qattiq burib yubordi. Avtomobil yo‘lning chetidagi yoritgichga urildi.

Mendan foydalanishning qoidalari mavjud:

1. Qo‘ng‘iroqlarga “Assalomu alaykum, lab-bay”, deb javob bering.
2. O‘zingiz qo‘ng‘iroq qilganingizda, albatta, “Assalomu alaykum”, deb gap boshlang. O‘zingizni tanishtirishni unutmang.
3. Telefonda qisqa va aniq gaplashing.
4. Past ovozda gapiring. Atrofdagilarga xalaqit bermang.
5. Dars vaqtida telefondan foydalanmang.
6. Ko‘chada, ayniqsa, avtomobil yo‘llaridan o‘tayotganingizda telefon quloqchinlarini taqmang.

Bizning oilamiz katta. Bobom 1876-yilda tug‘ilganlar. Shundan beri insonlarga xizmat qilamiz.

Bizni yotoqxonaga, ayniqsa, yostiqning tagiga qo‘yish mumkin emas. Bizdan chiqadigan katta miqdordagi nur sog‘lig‘ingizga zarar yetkazadi.

20-21-MAVZU: TASHQI KO‘RINISH ODOBI

Vazira bayramona ko‘ylakda, sochlarini yoyib, har xil taqinchoqlar taqib sinfga kirib keldi. Ustozi va sinfdoshlari hayron bo‘lishdi...

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Taqinchoqlarni qayerga borganda taqish kerak?
2. Sizning yoshingizda qanday taqinchoqlarni taqish mumkin?

Oila davrasida

Taqinchoqlar inson hayoti uchun xavflimi? Nima uchun?

Hayvonot bog‘iga aylangani bordik. Bitta qulog‘iga zirak taqib olgan bola e’tiborimni tortdi. Uning bo‘ynida qalin zanjir ham bor ekan.

Men buvijonimga savol nazari bilan qaradim.

– Bu uning tarbiyasi, – javob berdilar buvijonim.

Bunday kiyinish odobi sizga ma’qulmi?

Doimo orasta kiyining va xushmuomala bo‘ling. Haqiqiy go‘zallik qalbda bo‘ladi. Qalb esa insonning ichki madaniyati va odobini belgilaydi.

Oila davrasida

1. Qayerga qanday soch turmagida borish mumkin?
2. Maktabga ketayotganingizda sochingizni qanday turmaklaysiz, nima uchun?
3. 3-, 6-, 7-, 8-raqamli soch turmaklari bilan qayerlarga borishni taklif qilasiz?

22-23-MAVZU: YAXSHI VA YOMON ODATLAR

Oilamiz bilan dam olish uchun dalahovliga bordik. Yo‘lda ketayotganimizda, avtomobilimizning oynasiga nimadir kelib tegdi. Yo‘l chetiga to‘xtab qaragan edik, oynaga tekkan narsa bizdan oldinda ketayotgan avtomobilning oynasidan otilgan bo‘sh plastik idish ekan...

Aqlni charxlash uchun savol va topshiriqlar:

1. Siz nima deb o‘ylaysiz, oldindagi avtomobil yo‘lovchilari to‘g‘ri ish qilganmi?
2. Yurib ketayotgan avtomobilning oynasidan turli narsalarni tashlash mumkinmi?
3. Chiqindilarni qayerga va qay tartibda tashlashni bilasizmi?

Qaysi idishga qaysi chiqindilarni solasiz?

A) _____

B) _____

D) _____

E) _____

F) _____

24-MAVZU: SOY BO‘YIDA

Yoz kunlarining birida soy bo‘yiga bordik. Kattalar oyog‘imizga poyabzal kiyib olishimizni aytishdi. Lekin biz yugurib yalangoyoq suvga tushdik.

Singlimning oyog‘ini soy tubida yotgan shisha sinig‘i kesib yubordi.

Suvni ich, chashmani bulg‘ama!

Oila davrasida

1. Nima deb o‘ylaysiz, soyga shisha siniqlari qayerdan tushgan?
2. Oqar suvga turli chiqindilarni tashlash mumkinmi?
3. Tozalik, ozodalik, sarishtalik, mas’uliyat kabi so‘zlarni rasmda ko‘rsatilgan holatga ishlatish mumkinmi?
4. Turli chiqindilar tashlangan suv hayot manbayi bo‘la oladimi?

http://eduportal.uz

Ijodiy faoliyat

Quyidagi jadvalni daftaringizga chizing va unga rasmlarda tasvirlangan yaxshi va yomon odatlarni yozing!

Yaxshi odatlar	Yomon odatlar

25-26-MAVZU: SOG‘ TANDA SOG‘LOM AQL

Sog‘lig‘ing o‘z qo‘lingda

Maktabimizga shifokorlar kelishdi. Bizlarni tibbiy ko‘rikdan o‘tkazishdi.

Ayrim bolalarga maxsus shifokor maslahatini olishga tavsiya qilishdi. Ba’zilarga kamqonlik tashxisini qo‘yishdi.

Kamqonlik:

a) xotiraning pasayishi;

b) boshqa kasalliklarga moyillikning kuchayishi;

d) nimjonlik va tez charchab qolish.

Kamqonlikning oldini olish uchun quyidagi qoidalarga amal qilish kerak:

1. Kun tartibiga rioya qilish.

2. To‘g‘ri ovqatlanish, poliz mahsulotlari, go‘sht, ko‘katlarni muntazam iste’mol qilish.

3. Ovqatdan avval suv ichish; taomlanishni meva yoki ko‘katlar iste’mol qilishdan boshlash.

4. Fast food taomlarini muntazam iste’mol qilishdan saqlanish.

1

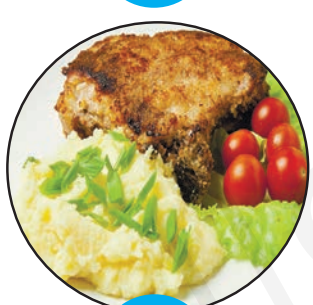

2

3

4

5

6

7

8

9

Ijodiy faoliyat

Jadvalni to‘ldiring!

Nonushta	
Tushlik	
Kechki ovqat	

27-MAVZU: DASTURXON ATROFIDA

Onajonim kechki ovqat uchun dasturxon yozdilar. Men yordamga kirishdim. Lekin qoshiq, pichoq, sanchqilarni qanday qo‘yishni o‘ylab qoldim...

Siz menga aytib bera olasizmi, ularni dasturxonda qanday joylashtirish kerak?

28-MAVZU: DASTURXON ATROFIDA O‘TIRISH ODOBLARI

1. Kattalardan avval taomga qo‘l uzatmang.
2. Stolga osilib o‘tirmang.
3. Taomni shoshib va og‘zingizni ochib chaynamang.
4. Boshqalarning idishiga qaramang.
5. Dasturxondagi nonning hammasini ushatib tashlamang.
6. Og‘zingizdagi ovqatni yutmasdan gapirmang.
7. Oshxona jihozlarini idishlarga urib ovoz chiqarmang.
8. Ovqatlanish vaqtida sochiqdan foydalanib turing.
9. Ovqatlanayotganda telefondan foydalanmang.
10. Agar oldinroq turmoqchi bo‘lsangiz kattalardan ruxsat so‘rang.
11. Ovqat uchun rahmat aytishni unutmang.
12. O‘z-o‘zingizga xizmat qilishni odat qiling.
13. Ovoz chiqarib ovqat yemang.

http://eduportal.uz

29-30-MAVZU: JAMOAT JOYLARIDA O‘ZINI TUTISH

Oilamiz bilan xiyobonda aylanib yurgan edik. Bir bola qo‘lidagi muzqaymoqning qog‘ozini yerga tashlab ketdi. Bu holni ko‘rgan kuzatuvchi bolaning ota-onasiga nimadir dedi. Ota qizarib ketdi. Shosha-pisha yerda yotgan qog‘ozni olib o‘g‘liga uzatdi. Bola yerga qaraganicha chiqindi tashlaydigan quti tomon ketdi.

– Kuzatuvchi nima dedi, siz eshitdingizmi? – deb so‘radim dadajonimdan.

– O‘zing o‘ylab ko‘r-chi, – menga savol nazari bilan qaradilar dadam.

Kuzatuvchi nima degan bo‘lishi mumkin?

***

Samarqandning Registon maydoni juda ajoyib ekan. Xuddi ertaklar olamiga tushib qolgandek bo‘ldim.

Shahar aylanib, do‘konlarga kirdik.

– Marhamat qilib, menga esdalik sovg‘a uchun suvenir ko‘rsatsangiz, – iltimos qildilar sotuvchidan dadajonim.

– Mana, marhamat, – Registon maydonining chiroyli maketini uzatdi sotuvchi.

– Katta rahmat, biz buni olamiz, – deya pulini to‘ladilar dadajonim.

Sovg‘amizni chiroyli qutichaga o‘rab berar ekan:

– Mehmonmisizlar? – deb so‘radi sotuvchi.

– Ha, mehmonmiz, ertaga Buxoroga ketamiz.

Sotuvchi bilan iliq xayrlashib ko‘chaga chiqdik. Dadajonim bizlarga sotuvchining odobi haqida to‘lqinlanib gapirdilar.

Mehmonxonaga qaytdik. Dadajonim hamyonlarini qayerdadir qoldirganliklari ma’lum bo‘ldi.

Nima deb o‘ylaysizlar, hamyon qayerda qolgan bo‘lishi mumkin?

***

Hammamizning kayfiyatimiz buzildi. Hamyonda hujjatlar va biroz pul bor edi.

Kechki ovqatga o‘tirdik. Shu payt dadamni kimdir so‘rab keldi. Sotuvchini darhol tanidik.

– Sizlarni izlab barcha mehmonxonalarga bordim, hamyoningizni unutibsiz, mehmon, – dedi sotuvchi.

– Meni qidirib yo‘lkira qilib kelgansiz, mana bu pulni oling, – xijolat bo‘ldilar dadam.

– Yo‘q, rahmat. Siz mehmonsiz. Ovora bo‘lib meni qidirishingizni istamadim. Shuning uchun o‘zim qidirib keldim.

Sotuvchining odobi haqida qanday fikrdasiz? Mehmonga qanday munosabatda bo‘lish kerak?

MUNDARIJA

Darslik haqida ... 3
Yo‘l ko‘rsatkichlari ... 4
1-mavzu: Vatan ishonchi ... 5
2-mavzu: Salomlashish odobi ... 6
3-mavzu: Mening orzum ... 10
4-5-mavzu: Bilim olish sirlari ... 12
6-mavzu: Maktabim – gulshanim ... 16
7-8-mavzu: Mening sevimli ertak qahramonlarim ... 22
9-10-mavzu: Har narsaning o‘z o‘lchovi bor ... 25
11-12-mavzu: Mening mahallamda yashash yaxshi ... 30
13-mavzu: Notanish kishi kim? ... 34
14-15-mavzu: Xavfli vaziyatlarda harakat qilish ... 37
“Zukko o‘quvchi” o‘yini ... 39
16-mavzu: Sehrli so‘zlar ... 42
17-mavzu: Qalb oynasi ... 44
18-19-mavzu: Telefondan foydalanish qoidalari ... 45
20-21-mavzu: Tashqi ko‘rinish odobi ... 48
22-23-mavzu: Yaxshi va yomon odatlar ... 51
24-mavzu: Soy bo‘yida ... 53
25-26-mavzu: Sog‘ tanda sog‘lom aql. ... 55
27-mavzu: Dasturxon atrofida ... 58
28-mavzu: Dasturxon atrofida o‘tirish odoblari ... 59
29-30-mavzu: Jamoat joylarida o‘zini tutish ... 60

http://bdportal.uz

O‘quv nashri

**Ismatova Nargiza, Ro‘ziyeva Dilnoz, Islomov Zohidjon,
Rahimjonov Durbek, Sattorov Shuhrat, Zamonov Zokir,
Mahmudov Obiddin, Zokirova Sevara, Madaliyeva Sevara,
Shermuhamedova Saodat, Akkulova Saodat, Mo‘minova Laylo,
Xolmuhamedova Nilufar**

TARBIYA

1-sinf o‘quvchilari uchun darslik

Rassom *I. Xolxo‘jayev*
Muharrir *J. Yaxshiboyev*
Badiiy muharrir *I. Yo‘ldoshev*
Texnik muharrir *T. Xaritonova*
Musahhihlar: *M. Ibragimova, D. To‘ychiyeva*
Dizayner va sahifalovchi *K. Najmiddinov*

Nashriyot litsenziya raqami AI № 290. 11.04.2016.
2020-yil 3 avgustda bosishga ruxsat etildi. Bichimi 60x84 $^{1}/_{8}$.
Kegli 18 shponli. Arial garniturasi. Ofset bosma usulida bosildi.
7,44 shartli bosma taboq. 8,5 nashr tabog‘i.
Adadi 540674 nusxa. ___ raqamli buyurtma.

Dizayn konseptsiyasi va uslubi bosh pudratchi Kolorpak MCHJ
tomonidan ishlandi.

COLORPACK
время ярких решений

G‘afur G‘ulom nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyida chop etildi.
100128. Toshkent. Labzak ko‘chasi, 86.

www.gglit.uz info@gglit.uz

http://edu.ziyo.uz